

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

ADVIES INZAKE HET ONTWERP VAN BESLUIT VAN
DE VLAAMSE REGERING BETREFFENDE DE FINANCIERING VAN
DE GECONCERTEERDE ONDERZOEKSACTIES
EN VAN
DE SPECIALE FONDSEN VOOR ONDERZOEK
IN DE UNIVERSITEITEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP.

ADVIES INZAKE HET ONTWERP VAN BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING
BETREFFENDE DE FINANCIERING VAN DE GECONCERTEERDE
ONDERZOEKSACTIES EN VAN DE SPECIALE FONDSSEN VOOR ONDERZOEK IN
DE UNIVERSITEITEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP.

ADVIESVRAAG

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken vragen de VRWB om advies inzake het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de financiering van de geconcentreerde onderzoeksacties en van de speciale fondsen voor onderzoek in de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap.

Het voorliggende ontwerp-besluit beoogt de creatie binnen elke universiteit van een "Bijzonder Universitair Onderzoeksfonds", d.i. een intern bestemmingsfonds voor onderzoek, voor het beheer van de overheidsbijdrage voor de geconcentreerde onderzoeksacties en de speciale fondsen voor onderzoek. De universiteit draagt hiertoe bij, vanuit de haar beschikbare middelen, ten belope van ten minste 20 % van de overheidsbijdrage.

Deze overheidsbijdrage wordt tussen de universiteiten verdeeld via een verdeelsleutel die de universitaire onderzoekscapaciteiten in rekening brengt. Deze bestaat uit een gewogen combinatie van de volgende elementen: het aantal tweede-cyclusediploma's en het aantal doctoraatsdiploma's, beide afgeleverd in een financierbare studierichting gedurende de laatste vier academiejaren, en het bedrag van de jaarlijkse werkingsuitkering van de laatste vier kalenderjaren. Met ingang van het begrotingsjaar 1995 wordt voor beide onderzoekskredieten één verdeelsleutel gehanteerd, met een jaarlijks te verhogen bodembedrag per universiteit. Binnen de perken van de begrotingskredieten wordt de overheidsbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 1994 voorziet het ontwerp-besluit in overgangsbepalingen.

De ruimere beslissingsbevoegdheid van de universiteiten inzake het beheer van de middelen van het Bijzonder Universitair Onderzoeksfonds wordt gekoppeld aan bepaalde voorwaarden inzake de subsidieerbare activiteiten, de besteding van de overheidsbijdrage, de selectie van de projecten en het interuniversitaire overleg. Tevens dienen de universiteiten jaarlijks een beleidsplan op te stellen met de hoofdlijnen van het door hen gevoerde onderzoeksbeleid.

Tenslotte voorziet het voorliggende ontwerp-besluit in de voorschriften en procedures voor de toekenning van de middelen, voor de verantwoording ervan en voor de beoordeling van de kwaliteit van de geleverde onderzoeksprestaties.

AANBEVELINGEN

Algemeen

1. Globaal genomen onderschrijft de VRWB de uitgangspunten van het ontwerp-besluit, met name het stimuleren van:
  - het opstellen van een onderzoeksbeleidsplan door de universiteiten;
  - de eigen verantwoordelijkheid van de universiteiten via de verplichte bijdrage;
  - interuniversitair overleg en samenwerking;
  - een adequate kwaliteitszorg, met inbegrip van de mogelijkheid tot een externe evaluatie.

Beheer van de overheidsbijdrage - verdeelsleutel

2. De VRWB onderschrijft het principe (artikel 2) van toewijzing van de middelen via een verdeelsleutel, waarbij voor elk element ervan de gemiddelde waarde over de jongste vier jaar in rekening wordt gebracht.
3. De VRWB is evenwel van oordeel dat bij het in rekening brengen van doctoraatsdiploma's (één van de drie berekeningselementen) voor het bepalen van de verdeelsleutel alle doctoraatsdiploma's dienen meegeteld zonder onderscheid en onafhankelijk of zij afgeleverd zijn in een studierichting die al dan niet de programmatiernorm behaalt om voor financiering in aanmerking te komen. De formulering van artikel 2, § 2, punt 2 dient in die zin te worden aangepast.

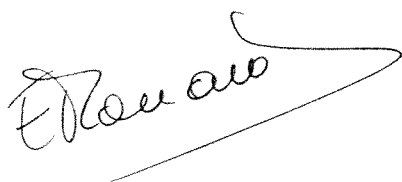
Subsidievoorwaarden

4. De VRWB onderschrijft het stimuleren van het opstellen van een beleidsplan door de universiteiten, zoals bepaald in artikel 4. Bovendien beklemtoont de VRWB het openbaar karakter van deze beleidsplannen. De vereiste vertaling van de uitgangspunten en doelstellingen van de overheid in de beleidsacties van de universiteiten kan evenwel slechts optimaal gebeuren indien de overheid haar beleid terzake tijdig bekend maakt.
5. De VRWB onderschrijft de grotere verantwoordelijkheid die, ingevolge artikel 5 van het ontwerp-besluit, aan het universiteitsbestuur wordt toegekend, dat zelf in een bijzonder reglement de subsidieerbare onderzoeksactiviteiten en de modaliteiten en criteria voor toekenning dient vast te leggen.
6. De VRWB gaat volledig akkoord dat bij de besteding van de middelen een bijzondere aandacht uitgaat enerzijds naar onderzoeksprojecten van uitstekende wetenschappelijke waarde, die een zekere omvang en looptijd hebben, en

anderzijds naar nieuwe, vernieuwende en risicovolle onderzoeksinitiatieven. De VRWB acht het echter niet aangewezen dat in de verdeling van de middelen strikte percentages worden opgelegd voor deze twee soorten projecten. Bovendien moet er ook ruimte zijn voor waardevolle projecten in domeinen, waar aan de gestelde eisen qua omvang en looptijd niet steeds kan voldaan worden. De punten 2 en 3 van artikel 5 dienen in die zin te worden aangepast.

De VRWB wenst te benadrukken dat een onderbouwd en gemotiveerd beleidsplan hierdoor des te belangrijker wordt.

7. De noodzaak aan interuniversitair overleg (artikel 6 punt 2) wordt door de VRWB onderschreven. Dit moet jaarlijks leiden tot steeds betere afspraken inzake concentratie, speerpuntvorming, interuniversitaire samenwerking en niet-overlappend van de bovengenoemde onderzoeksprojecten (de vroegere geconcentreerde onderzoeksacties). Deze afspraken moeten in elk geval voldoende ruimte laten voor concurrentie binnen het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De VRWB beveelt aan dat tussen de VL.I.R. en het NFWO wordt overlegd welke procedure het meest geschikt is om dit interuniversitair overleg te organiseren.
8. Gelet op de aanbeveling geformuleerd onder punt 6 en gelet op de verplichting een beleidsplan op te stellen, is de VRWB van oordeel dat er geen akkoord meer nodig is van de Vlaamse minister bevoegd voor het universitair onderwijs en van deze bevoegd voor het wetenschapsbeleid, zoals bepaald onder punt 3 van artikel 6. In geen geval mag een controleprocedure door de bevoegde ministers leiden tot inmenging in het onderzoeksbeleid van de universiteit of tot onnodige vertragingen, die de continuïteit van de financiering van het fundamenteel onderzoek aan de universiteiten in het gedrang brengen.
9. Het ontwerp-besluit (artikel 6, punt 3) bepaalt dat elke universiteit de projectvoorstellen jaarlijks vóór 1 oktober aan de bevoegde ministers dient mee te delen. Rekening houdend met de goedkeuringsprocedures van door andere kanalen gefinancierde onderzoeksprojecten, wordt als limietdatum voor deze mededeling 31 oktober meer aangewezen geacht.

Dr. ir. Elisabeth MONARD
Secretaris

Prof. dr. ir. Jef ROOS
Voorzitter